

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: „МИГРАЦИИ МЕЖДУ БАЛКАНИТЕ И ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ / ТУРЦИЯ: МОДЕЛИ, СОЦИАЛНИ МРЕЖИ И ИДЕНТИЧНОСТИ“

Лектори: доц. д-р Мила Маева и доц. д-р Йелис Еролова

Телефон: 0878923083

Ел. поща: mila.maeva@iefem.bas.bg; yelis.erolova@iefem.bas.bg;

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Курсът предлага изучаване на историко-етнографските специфики на миграциите между Балканите и Османската империя / Турция от средата на XIX в. до днес. Той се спира върху характеристиките и спецификите на моделите и формите на мигриране, изграждането на социални мрежи и развитието на етнокултурната идентичност на мигрантите (турци, татари, роми, мюсюлмани). В хода на преподаването ще бъдат представени нови и недостатъчно изследвани въпроси въз основа на различни исторически извори и етнографски материали чрез методите на историческата етнография, транснационализма и мултилокалността, които ще допринесат за по-задълбочено и обективно историко-етноложкото познание и ще дадат нов цялостен и многостранен поглед по отношение на темата. Курсът засяга актуалните въпроси на етнокултурното и социално развитие на мобилността и миграциите от и към Балканите и Турция, моделите на адаптация и интеграция, политическите, културите и социалните влияния върху изпращащите и приемащата страни, както и механизмите за определяне на потенциалната миграция.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Модул 1. Формиране на мюсюлманските общности на Балканите. Фактори за разпространение на исляма. Хипотези за предосманско заселване и техният политически контекст. Ислямизация на местното население – „насилствена” или „доброволна”; Родопите, Босна, Косово, Албания; пътища и причини за проникване на исляма сред балканското християнско население, механизми на асимилация. Колонизация и миграции.

Модул 2. Преглед на съвременно състояние на мюсюлманските общности на Балканите – общи характеристики, разделение на общностите по етническа, езикова и религиозна принадлежност, определяне на специфики: Албания, Босна, Сърбия и Косово, Македония, България, Гърция и Румъния.

Модул 3. Миграции от Балканите към Османската империя / Турция в края на XIX в. до 1944 г. Етнически и религиозни особености на движенията.

Модул 4. Миграции от Балканите към Турция в периода 1945-1989 г.

Модул 5. Миграции между Балканите и Турция в периода след 1990 г.

Модул 6. Социални и културни особености на преселниците от Балканите в Турция.

Модул 7. Завръщащите се преселници.

Модул 8. Ролята на преселниците в политическия, социалния, културния живот на Турция и на Балканите. Прогнози и перспективи.

Форми на обучение и оценяване:

Формата на преподаване е лекционна (присъствена и дистанционна). Обучението се предлага на български и английски език.

Форма на оценяване: писмена разработка.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Компетентности, придобити в резултат на обучението:

- Придобиване на задълбочени знания за историческите и съвременните миграционни процеси между Балканите и Османската империя / Турция.
- Развитие на умения за анализ на миграционни модели, транснационални социални мрежи и процеси на формиране, трансформация и поддържане на етнокултурни и религиозни идентичности в условията на мобилност.
- Усвояване на интердисциплинарни методологически подходи, свързани с историческата етнография, миграционните изследвания, транснационализма и мултилокалността, както и умения за работа с различни видове исторически и етнографски извори.
- Формиране на компетентности за критично интерпретиране на процесите на адаптация, интеграция и социално взаимодействие на мигрантските общности в изпращащите и приемащите общества.
- Развитие на способности за самостоятелна научноизследователска работа, подготовка на аналитични текстове и академични публикации в областта на етнологията, антропологията, балканистиката и миграционните изследвания.

Литература:

1. Бюксеншютц, У. 2000. Малцинствената политика в България. Политиката на БКП към евреи, роми, помаци и турци (1944-1989). С., МЦПМКВ.
2. Василева, Д. 1992. Изселническият въпрос в българо-турските отношения – В: Аспекти на етнокултурната ситуация в България. С., АКСЕС, 58-67.
3. Данова, Н. (съст). Балканите между традицията и модерността. Административни, социално-икономически и културно-просветни институции в балканските провинции на Османската империя (XVIII–XIX век). С., 2009.
4. Еролова, Й. Между писмената и устната история: преселването на турците от България към Турция в периода 1950-1951 г. - Българска етнология, 2016, 204-224.
5. Желязкова, А. (ред.) Между адаптацията и носталгията. Българските турци в Турция. С., МЦПМКВ.
6. Желязкова, А. Албанският национален въпрос и Балканите. Теренни проучвания. С., 2001.
7. Желязкова, А. Разпространение на исляма в Западнобалканските земи под османска власт XV-XVIII в., С., 1990.
8. Йелавич, Б., История на Балканите, т. I - XVIII-XIX век., т. II - XX век, С., 2003
9. Йовевска, М. Босна и Херцеговина през XIX-XX век. Нации и национални взаимоотношения. Велико Търново, 1995.
10. Кастелан, Ж., История на Балканите. XIV-XX в., С., 2002
11. Културните взаимодействия на Балканите и турската архитектура. Международен симпозиум. Т. 1-2. Анкара, 2001.
12. Лиманоски, Н. Исламската религија и исламизираните македонци. Скопије, 1989.
13. Мантран, Р. (ред.). История на Османската империя, С., 1999.
14. Маева, М. Българските турци преселници в Р Турция (култура и идентичност). Фабер, 2006.
15. Мерджанова, И. Мюсюлманските общности на Балканите. Посткомунистически трансформации“. С., Издателска къща КХ – Критика и Хуманизъм, 2016.
16. Османски извори за ислямизационния процес на Балканите, XVI-XIX в. С., 1990.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

17. Поредица Съдбата на мюсюлманските общности на Балканите, издадена от МЦПМКВ:
18. Т. 1. Мюсюлманските общности на Балканите и в България. Съст. А. Желязкова., С., 1997.
19. Т. 2. Мюсюлманска култура по българските земи. Изследвания. Съст. и ред. Р. Градева и С. Иванова. С., 1998.
20. Т. 4. Ислям и култура. Съст. Г. Лозанова и Л. Миков. С., 1999.
21. Т. 5. Албания и албанските идентичности. Съст. А. Желязкова. С., 2000.
22. Т. 6. „Особеният случай“ Босна. Съст. А. Желязкова. С., 2001.
23. Т. 7. История на мюсюлманската култура по българските земи. Изследвания. Съст. Р. Градева. С., 2001.
24. Т. 8. Етнология на суфитските ордени – теория и практика. Съст. А. Желязкова и Й. Нилсен., С., 2001.
25. Ракова-Маринкьова, С., А. Желязкова, М. Йовевска. Босна и Херцеговина. С., 1994.
26. Стоянов, В. Турското население в България между полюсите на етническата политика. София: ЛИК, 1998.
27. Тодоров, Н. Балканският град, XV-XIX век., С., 1972.
28. Тодорова М., Балкани. Балканизъм, С., 1999.
29. Тодорова, Р. Българо-турски отношения след Втората световна война (40-те 60-те години). В: Исторически преглед, 1994–95. 5, 34–57.
30. Турция, Балканите, Европа. Изследвания в чест на проф. Дженгиз Хаков. С., Парадигма, 100-113.
31. Ahmet İcduygu and Deniz Sert, “The Changing Waves of Migration from the Balkans to Turkey: A Historical Account”, https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-13719-3_5, Access Date: 04/05/2017.
32. Adanir, F., S. Faroqhi (eds.) The Ottomans and the Balkans. A Discussion of Historiography. Leiden-Boston-Koln, 2002.
33. Beltan, S. B. (2006). Citizenship and identity in Turkey: The case of the post-1980 Turkish-Muslim immigrants from Macedonia. Masters thesis, Boğaziçi University, Istanbul. Kirişci, K. (1995).
34. Erolova, Y. Labour migrations of Bulgarian Turks to Turkey since 1990. A case study on migrants from Svishtov, Bulgaria - Südosteuropa, 2013, 61, 1-24.
35. Ghodsee K. Muslim Lives in Eastern Europe. Gender, Ethnicity, and the Transformation of Islam in Postsocialist Bulgaria. Princeton University Press, 2010
36. Jordan, C. The Emigration of Turks from Dobruzha between the two World Wars: Important Moments. In: Hristov, P. (Ed.) Migration and Identity. Historical, Cultural and Linguistic Dimensions of Mobility in the Balkans. Sofia: Paradigma, 2012p 107–114.
37. Kazgan, G. Migration movements in the Ottoman Empire and the Turkish Republic from the end of the 18th c. to the present day. – In: Les migrations internationales de la fin du XVIIIe siecle a nos jours. Paris, 1980, 616-641.
38. 27. Kazgan, G. Migration movements in the Ottoman Empire and the Turkish Republic from the end of the 18th c. to the present day. – In: Les migrations internationales de la fin du XVIIIe siecle a nos jours. Paris, 1980, 616-641.
39. Kirişci, K. (1996). Refugees of Turkish origin: “Coerced immigrants” to Turkey since 1945. International Migration, 34, 385–412.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

-
40. Kirişci, K. (2000). Disaggregating Turkish citizenship and immigration practices. *Middle Eastern Studies*, 36(3), 1–22.
 41. Kirişci, K. (2001). UNHCR and Turkey: Cooperating towards an improved implementation of the 1951 convention on the status of refugees. *International Journal of Refugee Law*, 13(1/2), 71–97
 42. Norris, H. T. *Islam on the Balkans. Religion and society between Europe and the Arab world*. Columbia, 1993
 43. Pinson, M. (ed.). *The Muslims of Bosnia-Herzegovina. Their Historic Development from the Middle Ages to the Dissolution of Yugoslavia*. Cambridge, Mass., 1994.
 44. Poulton, H. *The Balkans: Minorities and States in Conflict*. London: Minority Rights Publications, 1993.
 45. Poulton, H., Taji-Farouki, S. *Muslim Identity and the Balkan State*, London: Hurst & Co, 1997.
 46. Zhelyazkova, A. The Penetration and Adaptation of Islam in Bosnia from the Fifteenth to the Nineteenth Century. – *Journal of Islamic Studies* 5, 1994, 187-208.

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

Лекционният курс е насочен към докторанти по етнология, културна антропология, социология, история, психология и други области на хуманитарни и обществените науки.